

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI HUDUDIDAGI BAYRAMLAR.

G'aybullayev Ruslan Asliddinovich

Buxoro Davlat universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston hududidagi bayramlar va ularning nomlanishi haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: yangi yil, vatan himoyachilari kuni, navro'z

ОТДЫХ НА ТЕРРИТОРИИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.

Гайбуллаев Руслан Аслиддинович

Студент Бухарского государственного университета

Аннотация: Эта статья о праздниках в Узбекистане и их названиях.

Ключевые слова: Новый год, День защитника Отечества, Навруз.

HOLIDAYS IN THE TERRITORY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.

Gaybullayev Ruslan Asliddinovich

Student of Bukhara State University

Annotation: This article is about the holidays in Uzbekistan and their names.

Keywords: New Year, Defender of the Fatherland Day, Navruz

Bayram — keng nishonlanadigan tantanali kun. Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot davomida kelib chiqishi, mazmuni, ijtimoiy hayotda qaror topishiga ko'ra an'anaviy, diniy, milliy va boshqa bayramlarga bo'linadi.

1 yanvar - Yangi yil

Yangi yilning birinchi kuni hisoblanadi. Yangi yil bayrami dunyodagi barcha mamlakatlarda yilning turli vaqtlarda keng nishonlanadi. Yangi yilning ramzi Qorbobo va Qorqiz hamda yasatilgan archa hisoblanadi. Soatlar millari ana'anaviy tarzda 12 soatni urgan vaqtda, 31 dekabrda 1 yanvarga o'tar kechaning yangi yil

kirib keladi. Shu vaqtda odamlar bezatilgan dasturxon atrofida ushbu bayramni o‘z yaqinlari bilan keng nishonlaydilar.

14 yanvar - Vatan himoyachilari kuni

Mustaqil O‘zbekistonda ushbu bayram o‘z qurollantirish kuchlarni tashkil etishga bag‘ishlangan. 1992 yil 14 yanvarda mamlakat parlamenti mamlakat hududidagi harbiy o‘quv yurtlar va boshqa harbiy shakllarining barcha qismlari va birlashmalarini O‘zbekiston Respublikasi yurisdiksiya qaramog‘iga o‘tishi to‘g‘risida qarori qabul qilindi. Shunday qilib xususiy qurollantirish kuchlari tashkil etildi. 1993 yilda 29 dekabrda 14 yanvar - Vatan himoyachilari kuni deb e‘lon qilindi.

8 mart - Xalqaro xotin-qizlar kuni

Xalqaro xotin-qizlar kuni - go‘zallik, nafislik va latofatlik bayramidir. Shuningdek, 8 Mart kuni "onalar kuni" sifatida ham taniqlidir. Odamlar ushbu bayramni sevgi, mehrbonlik va go‘zallik bayrami sifatida nishonlaydilar. Bahor va Ayol tushunchalar qanchalik bir-birini bog‘lab turishiga yana amin bo‘lmoqdamiz va buni chuqur anglamoqdamiz. Tabiat ayollar bayrami bahorning birinchi kunlariga kelib tushishi xuddi ayollar go‘zalligini nafis gullar bilan taqqoslagaligi ham bekor emas. Ushbu bayramda erkaklar o‘z onalariga, turmush o‘rtoqlariga va qizlariga gullar va eng samimiy tilaklar bilan sovg‘alarni beradilar.

21 Mart - Navro‘z

Navro‘z qadimiy milliy bayrami ("Navro‘z bayrami") fors tilidan tarjima qilindanda "yangi kun" ma‘nosini anglatadi. Navro‘z bayrami 21 mart kuni nishonlanadi va yangi yilning boshlanishi hisoblanadi. Ushbu kun kecha bilan kunduzning tenglashgan paytidir. Er butunjahon astronomik tenglashgan davriga kirib keladi. Yana shu davrda yarimshar bo‘yicha yil fasllari o‘zgarib turadi, agar janubiy yarimsharda kuz kelsa, shimoliy yarimsharda esa - bahor. Ushbu bayram barcha o‘simliklar va daraxtlar gullaganda va bahor tusiga kirgan vaqtda bahor kirib kelayotganda nishonlanadi. Ushbu bayramning kirib kelishi bilan ko‘pgina o‘zbek oilalar turli milliy taomlarni tayyorlaydilar: Sumalak, Halim, Ko‘k somsa, Osh va boshqalar. Mazkur taomlar odamzod organizmiga foydali bo‘lgan ko‘p

vitaminlarga boydir. Mamlakatimiz mustaqillikka erishgandan so'ng xalqimizning qadimiy urf-odatlari va an'analari kuchga kirdi, jumladan Navro'z bayramini nishonlash o'zga xos tusga ega bo'ldi. Bu bayram barcha xalqlarning do'stlik va birlik ramziga ega bo'lgan umumxalq bayramidir.

9 may - Xotira va qadrlash kuni

1999 yili 9 may kuni O'zbekiston poytaxtida Xotira maydoni ochildi va shu kundan buyon 9 may Xotira va qadrlash kuni deb nishonlanmoqda. Ushbu bayram mustaqil O'zbekistonda asrlar davomida qaxramonona o'lkamizni himoya qilgan, uning erkinligi, mustaqilligi va xalqining tinchligi uchun kurashgan vatandoshlar xotirasiga bag'ishlangan. Xotira va qadrlash tushunchasi chuqur ma'noga ega. Ushbu kunda fashizmga qarshi kurashishlarda qatnashgan, o'z Vatanini himoya qilishda joniga fido qilgan, shuningdek To'maris, Shiroq, Spitamen, Jaloliddin Manguberdi, Nadjmiddin Kubro kabi qaxramonlar va asrlar davomida xalq orzu qilgan erkinlik uchun kurashgan Qodiriy, Behbudiy, Munavvar-qori, Cho'lpon, Avloniy, Fitrat, Usmon Nosir kabi milliy qaxramonlarimizni ruhini shodetibeslash ham farz ham qarzdur. Insoniyat ikkinchi jahon urushida qatnashgan, bu ayovsiz jangu jadalda qahramonlarcha halok bo'lganlar xotirasini aslo unutmaydi.

1 sentyabr - Mustaqillik kuni

O'zbekiston Respublikasining asosiy milliy bayrami - Mustaqillik kunidir. Ushbu bayram 1 sentyabr kuni marosimli va rang barang shaklda nishonlanadi. Ushbu milliy bayram do'stlik, xayriya va har tomonlama hurmatga tayangan xalqimizning barcha orzularini namoyon etadigan bayramdir. O'zbekistonda istiqomat qilayotgan turli millatlar vakillari millatiga, diniga va kelib chiqqan irqiga qaramasdan O'zbekistonning barcha hududlarida faol nishonlaydilar. San'at vakillari shaharning istirohat bog'larida va maydonlarida turli shoularni namoish etadilar. Ko'pgina xorijiy mehmonlar va turistlar esa qoladigan ana'naviy namoyishlarda ishtirok etadilar.

1 oktyabr - Ustoz va murabbiylar kuni

Har yili 1 oktyabr - Ustoz va murabbiylar kuni keng nishonlamoqda. Qadim zamonlardan ustozga bo'lgan chuqur xurmat va e'tiroz saqlanib qolgan. "Domla",

"Muallim", "Ustoz" kabi soʻzlar oʻz ustozlardan nafaqat bilimlarni va axoliga boʻlgan hurmat munosabati va Vatanga boʻlgan mehriga ega boʻlgan oʻquvchilar asrlar davomida minnatdorchilik va izzat bilan murojyat etganlar. Maktab va oʻquv muassasalarning oʻquvchilari hayotning ilk bilimlarini bergan ustozlarga chuqur izzatdadir. Ushbu kunda oʻquvchilar minnatdorchilik bilan gullar va sovgʻalar bilan xayot yoʻlida mashaqqatli mehnat uchun chin yurakdan tabriklaydilar

8 dekabr - Konstitutsiya kuni

Mamlakatimizda qonun ustuvorligi davlatimiz siyosatining asosiy tamoyillaridan biri sanaladi. Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi Oliy Kengash tomonidan 1992 yil 8 dekabrda qabul qilindi. Konstitutsiya 6 boʻlimdan, 26 bobdan va 128 ta moddadan iborat. Ushbu bayran butun Oʻzbekistonda keng nishonlanadi.

Ramazon oyidan soʻng nishonlanadigan **Iyd al Fitr (Ramazon Hayiti)** va Hajdan soʻng nishonlanadigan **Iyd al Adxa (Qurbon Hayiti)** bayramlari ham milliy bayramlar hisoblanadi, biroq ushbu bayramlar nishonlanadigan kunlar Hijriy kalendarga muvofiq har yili oʻzgarib turadi.

Islomiy bayramlar islom dinidagi bayramlar (xursandchilik kunlari) boʻlib, ikkita asosiy bayramdan iborat — Iyd al-Fitr va Iyd al-Adha. Bayramlarning nishonlanishi xalqlar va madaniyatlarga qarab, shuningdek, Islom sektalari (Sunniylar Shialar)ga koʻra turlicha boʻlishi mumkin. Musulmon bayramlari qamariy taqvimga asoslangan boʻlib, shamsiy taqvimga nisbatan har yili surilib boradi. Islom taqvimida 12 oy va 354-355 kun bor. Sunniy va Shia taqvimlari har doim ham bir-biriga muvofiq kelmaydi. Baʼzan ayni bayram shialarda nishonlanayotgan boʻlsa, sunniylarda u boshqa kuni, odatda ketma-ket nishonlanishi ham mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. <http://www.bilim.uz>
2. <http://www.ziyo.edu.uz>
3. U. Qoraboyev “O‘zbekiston bayramlari”